

19.6. ОРГАНІЧНА (ПРИРОДНА) МОДЕЛЬ

У межах теорій і концепцій соціальних і соціотехнічних систем велика увага приділялася зовнішньому середовищу, і підприємство представляється у вигляді **органічної моделі**. Підприємство в ній виступає як соціальний природний організм. Тобто, це жива система,

що намагається пристосуватися до навколишнього середовища. Внутрішні відносини в такому підприємстві будуються на основі взаємозалежності і взаємовідповідності. Структури і механізми координації формуються і функціонують як самовиникаючі і стихійно (гомеостатичні) підтримувані підсистеми. Життєвий цикл органічного підприємства відповідає життєвому циклу живого організму: народження, юність, зрілість, смерть, тобто підпорядкований природним закономірностям і логіці розвитку.

На відміну від механістичної, органічна модель припускає, що раціональні цілі (продуктивність) – не головні для підприємства. Вони – різновиди організаційних потреб, задоволення яких забезпечує виживання підприємства в навколишньому середовищі. Незважаючи на певне зіставлення цих моделей, обидві вони відображають системний підхід у різних варіаціях. І для механістичної, і для органічної моделі характерне використання понять «закони» і «закономірності», рамки яких достатньо вузькі і рідко дозволяють вийти за свої межі; обидві моделі зводять в абсолют поняття цілісності та ієрархічності, обидві моделі розглядають відносини підприємства із зовнішнім середовищем як детерміністські, причому тільки з боку зовнішнього середовища.